

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starcsovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Különnyel a szer-
kesztőségbe előfize-
tési díjak, úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.

Starcsovai utca 3. szám.

Megszűnt sztrájk.

— Főgimnáziumunk értesítőjéhez. —

Amikor már az új tanévnek kez-
dete is közeledik, végre valahára elju-
tott lapunkhoz „A pancsovai m. kir.
állami főgimnázium értesítője az
1897/8-dik tanévről.” Hogy ki küldte
be hozzánk, nem tudjuk. De szeret-
jünk hinni, hogy onnan jött, ahonnan
illetékesek a szétküldésére: a főgim-
názium igazgatóságától.

Ha hivatásunk teljesítése közben
oly indító okok vezerelelnének bennün-
ket is, mint aminők irányították ebben
a látszólag kicsinyes kanapé-pörben a
pancsovai főgimnázium igazgatóságát,
jogunk volna most ezt a ténnyt épügy
elhallgatni, amiként nem vett tudomást
rólunk a főgimnázium igazgatósága
akkor, amidőn június hó végén, vagy
július hó elején szétküldötte értesítő-
jét boldognak, boldogtalanak, csak a
„Végvidék“-nek nem. Mi azonban e
jogunknak gyakorlása által összeüt-
közünk ama nagy kötelességünkkel,
amelylyel a magyar közoktatásügynek
tartozunk. E súlyos kötelesség-szegés-
ben pedig a főgimnázium igazgató-
ságát követni nem akarjuk.

Amidőn tehát ilyképpen a ma-
gunk részéről elintéztük a „sztrájkoló
főgimnázium“-mal fenforgott vitás
ügyünket s a volt sztrájk megszűntét
szívesen konstatáljuk, áttérünk az ér-
tesítő érdemleges ismeretetésére s ne-
hány rövid szónyi bírálatára — lapunk-

nak ez előkelő helyén. Mert mi a
főgimnázium értesítőjét oly lényeges
mozzanatnak tekintjük, mely minden-
kor megérdemli, hogy első cikkely-
ünkben foglalkozzunk vele.

A vaskos füzet mindenekelőtt
Torday György igazgatótól „A nyil-
vános népoktatás kezdete és szerve-
zése végvidékünkön“ czimmel egy
tanulmányt olvasunk, amelyet beve-
zetésül irt a szerző „A pancsovai
állami főgimnázium története“ czimű
nagyobb munkájához. Ezután a tanár-
testületnek, a bevégzett évi tananya-
goknak, az intézet különböző tárainak,
egyleteinek, a tanítványok tanulmányi-
fegyelmi viszonyainak s a főgimnázium
1897/8 tanévi életét feltűntető egyéb,
különösen statisztikai adatoknak is-
mertetésével találkozunk. Tagadhatat-
lanul érdekes fejtegetések és munká-
latok ezek az ismeretések valamennyien.
Érdekesek ugy a szülőkre, mint a
tanügy barátokra s a kultur politiku-
sokra egyaránt.

Ami azonban az értesítő adat-
halmazából legkiváltképpen leköti ami
érdeklődő s bíráló figyelmünket, az:
feleletet keresni azokból arra a kér-
désre, hogy az intézet mult évi mű-
ködésében mennyiben teljesítette ama
hivatását, amely a magyar nyelv
mentül tökéletesebb elsajátításában
s a magyar hazafias szellem felébreszté-
sében és ápolásában nyilvánul.

Ami az első kérdésünket illeti,
hát arra vonatkozólag teljesen meg-

nyugtának benünket az értesítőben
részletezett adatok. Ezek szerint a
magyar nyelv tanítása az intézet
rendelkezésére álló eszközökhöz mér-
ten igazán kielégítő.

Annál kevésbbé mondhatunk ily
elismerő véleményt azonban már akkor,
amidőn azt kutatjuk, hogy a magyar
hazafias szellem felébresztése és ápo-
lása érdekében megtették-e mindazon
intézkedések, amelyek az adott viszonyok
között e tekintetben lehetségesek-
lettek volna.

Az értesítő négy olyan tényezőt
jelöl meg, mely e magasztos czélt
szolgáltatta az intézet falai között.

E tényezők: az iskolai ünne-
pélyek, az ifjusági önképző kör, az
ifjusági könyvtár s végül a magyar
szövegű és hazafias szellemű daloknak
tanítása.

Ha e tényezőket tekintjük, két-
ségtelenül mindannyian alkalmasok a
hazafias szellemnek ugy felébresztésére,
mint ápolására, amennyiben az iskolai
ünnepélyek tárgyának és program-
jának megválogatása, az önképző kör
működése, az ifjusági könyvtár fel-
szerelése s végül a magyar szövegű
és hazafias szellemű dalok tanítása
gyakorlatilag is ugy történik, amint
az a kitűzött czél mentül sikerdúsabb
megvalósítása érdekében kívánatos.

E tekintetben azonban mi az
értesítőben rendelkezésünkre álló ada-
tok alapján — elégedetlenkedünk, leg-
alább ami az iskolai ünnepélyeket

TÁRCZA.

A bűnhődés.

Irt: Jean Ajabert.

A folyosóról csengetés hallatszik. Látó-
gató!

— Céryl Károly . . .

— Vezesd be.

Ott állott előtem. Intettem, hogy foglal-
jon helyet, de nem ült le.

Figyelmesebben néztem meg és a mult-
nak emléke hirtelen szétzúzással fenyegette
szívemet. Szemeim előtt forogni kezdett
minden.

— Céryl Károly vagyok Russeygesből,
mutatta be magát az ifju.

Egészen az anyja hangja, minden moz-
dulata, arcvonásai, még a vörösese játszó fe-
kete szemeknek az az idegenszerű csillogása
is ugyanazok. Igen, ugyanaz a lekiutet, mely
a fiu homlokáról ma oly gyűlöletteljesen for-
dul felém, hajdanta az anyának szerelemtől el-
borított szemeiből oly gyöngéden mosolygott
reám.

— Uram! Ó tizenhét év óta fekszik bé-
nultan, szobáját azóta soha el nem hagyva.
Kimerítettem már a tudás minden ágát fel-
gyógyulásáért, hasztalan. Egy új orvos véle-
ménye szerint valamely erős erkölcsi befolyás
még megmenthetné. Kötelességem parancsolja,
hogy mindent megtegyek érdekében . . . Az

öné is . . . Jöjjön szombat este. Nem lesz
ott senki, egy szolga sem. Bátran beléphet.
Megjelenése talán csodát képes létesíteni . . .

Az ifju távozott anélkül, hogy bevárna
válaszomat. Jól tudta, hogy nem fogom meg-
tagadni.

A következő héten elhagytam Párist. Ti-
zenhárom órai — egész napi gyors utazásra
volt szükségem, hogy elérjem még az este
Russeygest. Gyalog mentem be a városba és
elérkeztem arra az elhagyatott, félelmet es,
puszta helyre, ahol annyiszor töltöttem a mai-
hoz hasonló viharos, zúgó éjszakákat a ked-
ves ablakok alatt.

Csakugyan ma is olyan zúgó szélvihar
dühöngött a déloldali fehér pitvaron köröszűl,
meg-megrázza az ingó palánkokat az alacsony
kapu körül és dühösen tépdelte le a platánfa
sárga leveleit. Az országutról kutyák ugatása,
kocsikerekek zörgésével váltakozva hallatszott,
meg-megszakítva az eperlák és a folyó náda-
sainak szomorú zúgása által . . . És a szoms-
zéd mézárszék ablakából egy lámpa halo-
vány fényénél kísértetiesen mozgolódott a vér-
rel hemocskolt mézárszék sötét, ijesztő árnyéka.

Szeretője voltam Cérylnének, ennek a fér-
jezett, tisztességes asszonynak. A paradicsom!
Igen az volt e ház nékem, a fiatal hadna-
gyocskának, kinek barátainál és kardbojtjánál
egybe sem volt. A férj elutazott és minden
éjjel tolvajként haboltam a házba, hol a kéz
várt rám . . . Aztán hetek következtek, ami-
kor a csókoktól a gyönyörtől meg voltam

fosztva. A férj visszatért házába. Az égő szen-
vedély órai után a nyomorult egyedüllet, az
édes bírás után a száműzetés, a tulvilági ér-
zelmek után legirtózatossabb fizikai nyomoru-
ság. Óh! az a folytonos hazudozás a férj, a
gyermek, a cselédség és a barátok előtt. Az a
titokzatos, misztikus esend, miközben szívem
az örömtől, vagy fájdalomtól majd megrepedt
és amikor oly hangosan, ahogy csak lehet,
szerettem volna felkiáltani:

— Szeretek, szeretek és szeretve va-
gyok! . . .

Házasságtörés, a legközönségesebb há-
zasságtörés, nemde? Egy kis vidéki polgár-
nőcske belebolondul a vörös nadrágba. Egyéb
semmi. Ugy-e? ez mindennapi dolog. De hall-
gassátok meg a kifejlődést! Mert azt hiszem,
hogy a bűnhődés oly neme még nem ért bü-
nösen szerető lényeket, mint amilyen minket.

Tizenhét év óta fekszik Adrienne benuit
tagokkal e házban, ahova ma fia ezt a kínos
légyottot rendezte. Tizenhét év . . . Tizenhét
év óta misem felejtette velem ama eseménye-
ket; nem az élvezetek, melyekbe belesodortat-
tam, — nem a háboru és nem a gyarmatok-
ban átszenvedett láz. Tizenhét év óta minden
gondolatom, egész lelkem ama drámához van
hozzászegve, akárcsak Adrienne megtört
szemei az ablaküvegekhez.

Tizenhét éve annak.

A férj három napra elutazott és én is-
mét hozzá rohantam. Adrienne maga nyitotta
ki a kaput. Levetttem cipőimet, halkán halad-

és a „magyar szövegű és hazafias szellemű dalok“-at illeti.

Ünnepélyek voltak nevezetesen a király nevenapján, az 1848-diki törvények szentesítésének ötvenéves jubileumán s a király megkoronázásának évfordulóján. Ami mind szép. De miért nem volt márczius 15-dikén s nemzetünk valamelyik kimagasló politikai, történelmi, vagy irodalmi nagyságának emlékére is, amint az egyebükt szokásos, s amely ünnepélyek szintén nagyon előmozdítják ugy a hazafias szellem felébresztését, mint az ápolását?

Vagy ha már a főgimnázium felesleges opportunitásból csak ugynevezett hivatalos ünnepeket rendez, a hazafias szellem felébresztése és ápolása érdekében legalább ez ünnepélyek műsorának egybeállításánál pótolja ki azon mulasztásait, amelyeket nemzetünk társadalmi ünnepélyeinek s nagyjai szent emlékének ignorálásával elkövet. Mert bizony mondjuk, hogy az oly ünnepélyek, amelyeken amerikai dalokat, német opera-szemelvényeket s magyar műdalokat énekelnek s zenélnék, nem igen alkalmasok a hazafias szellem felébresztésére s ápolására még akkor sem, ha azokat az ünnepélyeket a király nevenapján, vagy az 1848-as törvények szentesítésének — a nemzeti társadalom által nem tudott — ötvenéves jubileumán rendezik.

Ugyanilyen módon kifogásoljuk az olyan „hazafias szellemű dalok“ kizárólagos tanítását is, mint aminőket a pancsovai főgimnáziumban tanítanak. Mert azokban a dalokban lehet magyar szöveg, lehet irodalmi és zenei érték, de nincs magyar érzés, magyar szellem s így önmagukban nem is lehetnek alkalmasok a magyar hazafias szellemnek dalok által felébresztésére s ébrentartására.

A munkás kérdés.

A nemzetközi szocialisták által elterjesztett hülye ígék immár teljesen hatástalanok a népre, mely lassan-lassan kezd

kiábrándulni belőlük. Ez az aratási munkálatok előtt tűnt ki legjobban, mikor is ezer meg ezer számban jelentkeztek a „czuczilisták“ munkára. Nem rég még: „nincs Isten, nincs haza“ jelszó alatt a birtokok felosztásáról álmodoztak s ime most mint megtért bűnösök munkáért kopogtatnak.

Azonban az ország nagy részén a vihar és jég elvégezte az idén munkások nélkül az aratást s így ennek folytán, hivatalos kimutatás szerint, mintegy 10.000 arató maradt munka nélkül.

Ez a szám ijesztő nagy s hogy itt sürgős intézkedésre van szükség, ezt belátta maga Darányi földművelésügyi miniszter is, ki most a kereskedelmi miniszterrel közösen az oly égetővé vált munkáskérdés megoldásán fáradozik. Legközelebb már megállapodás várható ugy az utépítési, mint az ipari munkák iránt történendő intézkedések iránt. Hát ez igen helyes.

Népünknel ugyan az ipari munkát megkedveltetni nem lesz könnyű feladat, de ez ne rettentse vissza az intéző köröket attól, hogy ezt a fontos kérdést — bár áldozatok árán is — sikerrel megoldják.

Tegyük félre egyelőre a szűkkeblűséget és a szigoruan vett anyagi érdeket. Hozzanak némi áldozatot a hazának és népének az által, hogy adjanak előnyt — bár kezdetben veszteség árán is — magyar munkásoknak és nyújtsanak nekik alkalmat és módot arra, hogy a gyakorlott idegen munkások mellett bele tanulhassanak a különféle ipari munkákba. Valamint részesítsék őket mindjárt kezdetben oly bánásmódban, hogy kedvüket ne veszítsék és helyzetükkel kibékülhessenek, mert lehetetlen, hogy mire idegen ember képes, azt egy magyar ember megtanulni és megtenni nem tudná.

A kezdet nehézségeit és költségeit sokszorosan fogja kárpótolni az a rendkívüli szolgálat, a melyet a hazának és a közügynek tesznek. Ha ily módon tisztességes megélhetést biztosító munkát nyújtunk a haza hátaira belől munkás-osztályunknak, ugy ne féljünk a kivándorlástól és a szocializmustól, mely alól kiszédjük végleg a talajt.

A munkás kérdés sikeres megoldása-

hoz hozzájárulni magának a társadalomnak is kötelessége.

Nagy hiba volt kezdettől, hogy a műveltebb osztályok nem igyekeztek maguknak a munkásokra befolyást szerezni és egyes esetekben a munkások igazait megvédeni egyes kapzsi munkaadók vagy tisztjeik visszaélései ellen. Ha az értelmesebb és méltányosabban gondolkodó osztály magának meghallgatást biztosít a munkásoknál, eléri azt, hogy nem az izzgó elemek kerülnek felül és állnak élükre, hanem éppen a leghiggadtabb elemek, kik egyáltalában nem a harcöt akarják, nem a feltorgatást célozzák, hanem csak a helyzetük javítására törekcsenek, a mikor kétségtelen joguk van.

Másrészt ugyanesak a társadalomnak kötelessége elősegíteni a munkásoknál az önségély gondolatát, a szövetkezeti eszmét. Ha egyszer a munkásmozgalom helyes irányba tereltetett, ha a munkások megszokták az egyesülést, a közös célra való együttműködést, felébred bennük az önségély eszméje is. Nem fognak megvalósíthatlan ábrándokon rajongani, egy közös céljuk lesz csupán a: munka és élet.

Az intéző körök feladata a munkás szakegyletek előmozdítása s a szövetkezeti eszme terjesztése. Ha ezt a feladatukat teljesítik, az izzgók alul elvonják a talajt s megtették a döntő lépést a munkás kérdés megoldásához.

Heti krónika.

I g n e a nevű román írnot neveztek ki a héten a törvényszékhez. Valaki nem hagyta szó nélkül ezt a kinevezést.

— Ez már mégis csak sok; mióta Vozáry a törvényszéki elnök, csupa oláhokat nevezet ki a bíróságokhoz.

— Abban nincs semmi különös, szolt egy másik úr. — ő csak az igazságügyi minisztert utánozza; az is ugy tett, mikor őt kinevezette elnöknek

A hírlapirodalom terén igazán óriási haladás konstatalható utóbbi időben. Persze az oroszlan része a fővárosi zsnalisztikának jut az eredmény elérésében. Most azonban a vidéki sajtó lefőzte a budapesti újságszínalókat.

A mult héten ugyanis egyik vidéki lap vegyi tisztító-intézetet rendezett be szerkesztőségében, és előfizetőinek azzal kedveskedik,

— Adrienne . . .

Az öreg asszony, ki ott feküdt a kereveten, meg sem moccant. Egy vonás sem mozdult meg arcán, a szürke hajjal beborított fej mozdulatlan maradt. Nem birtam egy szót sem többet kiejteni, csak merően néztem azt a sovány, kiaszott testet. Egy ötvenéves asszony. Akkor még csak harminchárom. Tizenhét év óta bémult . . . És ha a gondolkodásnak csak halvány árnyalata maradt agyában, az is a fia itélő tekintetéből való félelemben összpontosult.

Szörnyű találkozás! Közeledek hozzá, nevéen szólítom. Hiába, a kiszáradt arczbőr egy rándulása, a kifejezéstelen szemek egy villanása sem mutatja, hogy megértett. Nem birtam tovább e látványnál megmaradni.

A pislogó láng kialudni készült tartójában, abban a masszív ezüst gyergyatartóban, mely szerelmünknek annyiszor volt tanuja. Most fényével még sápadtabbá teszi azt a fehér, merev arcot, melyen semmi élet, semmi élet . . .

Isten veled! Sohasem fogom megtudni, vajjon megismert-e?

Odakint fuj a szél . . . Egy távolabbi állomásról fogok elutazni. E városból menekülök még a sötétségben is. Hajnalig bolyongtam a szőlvényigék közt, melyek kanyargos, polypszerű karjaikkal körülöleltek . . . mintha a lelkifurdalás ezer karjai volnának.

tunk a szobáig, nehogy gyermeke felébredjen. Nyugtalanító szomszédság, mely némává tette csókjainkat, körültekintővé ölekezésünket, féltelmetessé vétkes összejövetelünket.

Egyszerre egy kiáltás reszkettette meg velnket.

— Mama! Mama!

— Mily álom . . . Jövök — kiáltott fel Adrienne.

A szenvedélytől még magunkon kívül mintegy bémultan állottunk, de hirtelen kinyitott a be nem retszelt ajtó s a fia, a tízéves Károly berohant. Együtt látva azonban bennünket, zavartan állott meg, szeméit mereven függesztve ránk.

Iszonyatos perczek! Ah! Lett volna százszor inkább a férj e gyermek helyében, szegte volna bár pisztolyát mellemnek! Szívesen haltam volna meg kezei által, de a gyermeknek az a merev tekintete . . .

— Menekülj . . . menj hát!

Ezek voltak, amit hallottam, míg Adrienne esókokkal borította fiának arcát, majd térdre hulla, könyörgött:

— Nem szabad apának megmondani! ugy-e? nem szólsz. Hiszen megölné a te mamádat, a te kis mamádat . . .

Kifutottam. Odakint vigyorgó kísértetek követték lépteimet. A föld sápadt fényével remesen világította be a mézarszék belsejét, hol egész báránykák, óhrok légtak le a vétes deszkákról. Reggelig bolyongtam, bolyongós ház

közben. Mi fog történni ezután? Adrienne kétségkívül rábírtja fiát a vétkes hallgatásra. De miocda élet, mily irtózatos lét lesz az, az ily bírónak folytonos lesújtó tekintete alatt! De mit tegyek? Megszó ktessem, tegyem nyilvánossá a botrányt? Nem, ő nem egyeznék ebbe bele. Nem tudná a családjára ezt a szégyent hozni! Legjobb lesz, ha eltűnök innen.

Az ezredes családunk barátja volt. Neki köszönhetem, hogy Russeygest rögtön elhagyhattam. Nyolcz nappal később már Afrika felé hajóztam. Ott étesültem Ceryl révén, hogy Adriennet szélhűdés érte, talán örökre megbémult. Ő maga, ugyilátszik, nem tud semmit. A fia jól megtartotta ígérétét.

Hat évvel később meghalt a férj.

— Jöjjön szombaton, parancsolta Ceryl Károly.

Engedelmeskedtem. Fájdalmas út. Hajdan mily dagadozó kebellet mentem az oly kedves légyottokra, — ma . . . szomorú, sivár minden, a szél kegyetlen zúgása, a hulló levelek gyázos éneke, szívemnek, e már kialudt vulkánnak szomorú fellobanása, mindön minden a telet, a gyászos telet képviselte. De menjünk, te számtalan vihartól szétszagattott szív, viseld még el ezt a zivatart is. Fent egy lámpa gyenge fénye tette világossá az ajtót, benyitottam, köröszulbatoltam az ismert termeken egészen addig a szobáig.

— Adrienne! . . .
Önkénytelenül hagyta el ajkamat a név.

hogyan ingyen elvállal mindenféle tisztítási műveletet; ingek, harisnyák vegyi tisztítását; nyilttéri közlemények, apró hirdetések stb. czáfolását s mindezeket negyedévre csak csekély 1 frt 25 krért végzi.

Külön díjazások nem fogadtatnak el, legfőkébb tanfelügyelői állásra való protekciók vétetnek igénybe.

Szíves ajánlatok „Teljesen független program” jelige alatt poste-restante kéretnek.

Mégis csak többet ér egy gazember száz hecsületes embernél. Bebizonyosodott a bétén.

Krivány Jánosnak, aradi sikkasztónak a készrekerítésére 5000 frt jutalmat tűzött ki a hatóság. A hét elején egy pesti asszonyságnak eltűnt egyetlen egy fia, aki kitűnő képzettségű jogász és mintaszerű gyermek volt. Az elkeresedett annyira 25 frt jutalmat ígért annak a ki nyomára vezet az elveszett fiúnak.

A „Krivány-díj”-ból éppen kétszáz elveszett fiút lehetne előkeríteni.

Itt van az uborka szezon. A lapok gondoskodni szoktak ilyenkor hírlapi kacskárról.

Egyik vidéki lapársunk kacsa helyett „tengeri kigyót” hozott a világra, t. i. megczáfol olyan híreket, amelyek sohasem léteztek. Minthogy tava y is született e fajta „tengeri kigyó”, utána jártunk a dolognak, s megtudtuk hogy a két szörnyeteg egy azon apától származik.

Az illető producens csak a tanügyiránti tulságos buzgalomból adott életet a kigyónak, s abbeli önfeláldozása annyira megy hogy mit halljuk szívesen áldozná fel a saját személyét annak a bizonyos állásnak, csak hogy egyszer már vége legyen a szünidei kacsa és kigyó kultusznak.

A hét elején mikor Bismark halálát rebesgették, ijedten nyit be egy polár a kapitánysághoz.

— Igaz, hogy meghalt Bismark? — kérdi egy ott álló rendőrtől.

— Bismark? Bismark? — tündök a rendőr — nem ösmertem; bizonyosan a felső városban lakott, én meg az alsó városban teljesek szolgálatot.

Ugyan ezzel a rendőrről történt meg az, is, hogy a kapitányság átadott neki egy aktát hogy vigye azt a „városi tanácshoz”.

Gondolkozik az Andris, hogy hol is lehet az a „városi tanács”. Végre megkérdi egyik hivatalnokot, hogy nem ismeri-e a „tanácsot”. A megszólított éppen el volt kesereve mert nem kapott szabadságot, s rámondta, hogy „nem”.

A rendőr aztán visszaterjesztette az aktát azzal a jelentéssel hogy „czimzett ismeretlen; valószínűleg Ovesán lakik”.

Temérdek tanügyi kinevezést kozolt a hivatalos lap.

Pancsován, de még Szatcsöván is, élénk megütözést és „általános felháborodást” keltett, hogy Pancsovánról egyetlen tanfelügyelőt, vagy segédtanfelügyelőt, de még csak áll. elemi isk. igazgatót sem neveztek ki.

H I R E K.

— **Személyi hir.** Fódor Jozsef posta és távirda felügyelő a tegnapi déli vonattal érkezett Herkulesfürdőből városunkba, hol azonban csak néhány napot tölt családjá körében, mert már e hó közepén Buziásra megy, hogy a hadgyakorlatok idejére ott felállítandó udvari posta és távirda hivatalt szervezze és vezesse.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte V arj ú Tivadar polgáriskolai rajztanárjelöltet a pinka-fői — Polgár Alajost pedig a titeli állami polgári iskolához tanároknak.

— **Hajóállomási állapotok.** A június 26-iki számunkban közölt panaszunkban a többek között a közönség azon ohajának adtunk kifejezést, hogy a hajóállomás udvarán a raktár és a part közti sorompónál az ut szabadon tartassék. Ezen ohajítás tulszigorú teljesítése által azonban most egy más kellemetlen állapot teremtett. Ugyanis az esti hajó érkezése előtt az udvar teljesen el lesz zárva mi által a vára-

kozó közönség a sötét utcára szorul. És ez nem helyes. Talán még sem mindegy a tolongás megakadályozása és a publikum teljes kizárása? Vagy pancsovai polgárnak már nem is szabad a hajóval érkező övéit vagy vendégeit fogadnia? Különösen bántó azon modor, mellyel egyes szolgák mint egy gúnyolva feleselnek az esetleg felszólaló intelligens közönséggel szemben azt mondva: „Na voltak itt már nagyobb urak és még sem tehettek semmit.” Hát mi azt hisszük hogy itt nem nagyobb vagy legnagyobb urak kívánságairól hanem a nagy közönség érdekéről van szó. Különben meg vagyunk győződve, hogy a helybeli hajóügynökségnek nincs tádomása a szolgaszemélyzet ezen szájhóskodásáól, és meg vagyunk győződve, hogy a nagy közönség érdekében szívesen meg fog tenni minden lehetőt a jogos panaszok elnevitására.

— **Uj városi mérlegek.** A városi tanácsnak egy igen helyes intézkedése folytán a Temes parton, a gyümölcs piaczon, egy városi mérleg állították fel, mely nemcsak a Temes-beviteli díjak alá eső szállítványok ellenőrzésére szolgál, hanem a szokásos mérleg-díj megfizetésé mellett a nagyközönségnek is rendelkezésére áll. Ugyancsak egy kisebb tízedes mérleg lesz a rendőrkapitányságnál is, melyen a piaci vagy egyéb mérlegek megmért és sokszor gyanúsán könnyűnek tetsző súlyok ellenőrizhetők.

— **Kerékpárverseny.** A nagybecskereki kerékpár-egylet Rónay Jenő főispán védnöksége alatt folyó évi szeptember hó 8-án rendezi ez idei második „országos zárt” kerékpárversenyét. A versenyrend a következő: (3 kör 100 méter) 1. megnyitó verseny, 2000 méter; 2. vendégek versenye, 4000 m.; 3. egyleti verseny, 3000 m.; 4. főverseny, 10.000 m.; 5. nyeretlenek versenye, 2000 m.; 6. délmagyarországi bajnoki verseny, 10.000 m.; 7. juniorok versenye, 3000.; 8. tandem verseny, 5000 m.; 9. vigasz verseny, 1000 m.; 10. műkerékpározás. Nevezési zárlat 1898. szept. 7-én este 9 óra. Oly versenyzések a melyekhez a M. K. Sz. által kiállított műkedvelői igazolvány csatolva nincsen, figyelembe nem vétetnek. A nevezések Schüpfér Károly versenytitkár nevére Nagybecskerekre küldendők.

— **Tűzfát a városnak.** A napokban megtartott árlejtésen Radda J. M. helybeli fakereskedő ajánlata fogadtatott el. E szerint a város szilfát kap ölenként 11frt 75 krajczárért. Csak azután re késedelmezzék ezen árlejtés közgyűlési jóváhagyása, hogy a tavalyi eset — iskolaszünetelés fütőfa hiányában — ne ismétlődjék.

— **Katonai lövészet.** A helybeli honvédszászlóalj f. hó 10-én a Temes szigetén, a Bárányos és Almás közti területen harczszerű lövészetet tart miert is az említett napon a közlekedés ezen a területen nemesak veszélyes hanem tilos is.

— **Hírlapkiadók kongresszusa.** A magyar lapkiadók a fővárosban f év augusztus 20-án kongresszust tartanak, melynek az a célja, hogy a hirdetés és falragaszbélyeg eltörlése érdekében a kellő lépések megtéteszenek. Eddig már több mint 200 vidéki lap csatlakozott a mozgalomhoz, úgy, hogy a kongresszus igen népesnek ígérkezik. Az előkészítő bizottság a kongresszus elnöki tisztének viselésére Zilahi Simont kérte fel, a ki az elnökséget el is fogadta.

— **Uj hivataliszolga.** A pancsovai kir. lörvényszék elnöke kinevezte Nagy Gábor városi rendőrt és kiszolgált katonát a pancsovai kir. járásbírószághoz hivataliszolgáivá.

— **A pancsovai „Vénus-fürdő”** — Keveseknek van még tudomásuk arról, hogy városunk szélén egy figyelemre méltó gyógyforrás fakadt föl nemrégiben. Nevezetesen a polgári lövő-kert mellett homokot bányásztak, s az így támadt óriási gödör alján bugyborékolni kezdett fölfelé a víz. Az így támadt pocsolyából egész kis tavacska képződött, s állítólag abban megfürdött közsvényes és számos betegek gyógyulást nyertek. Az idén már számosan fürdenek a gödörben, úgy hogy szakemberek figyelmét is felkeltette a dolog; Radda gyógyszerész vegyileg elemezte a vizet, s azt jód- és vas-tartalmának találta. Eddig csak a szabadban fürdtek a látogatók, legin-

kább nők, a honnan aztán a „Vénus-fürdő” nevét nyerte a forrás; utóbbi időben Radda Mihály kényelmes kabinokat építtetett a forrás mellé, s 30 kr. díj mellett bárki használhatja a fürdőt. A nép számára 5 krért külön medence áll rendelkezésre. Estefelé sokan keresik fel a gyógyforrást, mely a közeli lövölde — vendéglő és a népkert szomszédsága folytán kellemes és ajánlatos kiránduló hely is egyszerűsmind. Radda Mihály a medenczét bővíteni fogja, a mi kívánatos is, mert a csekély vízmenyiség a ragályos betegségeket terjeszté. Az érdeklődés oly nagy a „Vénus-fürdő” iránt, hogy igazán szép jövőt lehet jósolni a gyógyforrásnak, ha szakszerűen emelik. A „Vénus-fürdő” lesz hivataly Pancsovának világhírűvé tételét eszközölni. Említésre méltónak tartjuk azonban azt a körülményt is, hogy másfél év óta semmiféle helyi közegészségügyi hatóságnak nem jutott eszébe ezen fürdő előnyös vagy káros voltáiv törödni.

— **Tűzeset Bárányoson** Pénteken délután tűzilárma riasztotta meg Bárányos község lakócsait. Ugyanis Okolicsán Akim udvarán egy szalmakazal gyuladt ki, mi könnyen végzetessé válhatott volna a kazlakkal teli községre. A rögtön odasietett lakócsokkal azonban az éppen a községben tartózkodó Bartoff István házközösségi főszolgabíró utasításai szerint sikerült a tüzet lokalizálni ugyanarra, hogy a mellette álló takarmány boglyákban sem esett kár. A tűz, gondatlanságból, valószínűleg egy eldobott cigarettától támad.

— **Ipartestületi gyűlés.** A pancsovai ipartestület előjárósága Rakicsics Sándor iparhatósági-biztos jelenlétében Athanaz Kovics Úros alelnök elnöklése mellett f. hó 2-án tartott ülésén, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után tudomásá vétetett azon intézkedés, hogy ugy az ipartestületi tagsági díjjal (1045 frt 50 kr.) valamint a beiratási díjjal (70 frt.) hátralékosok névsora behajtás végett áttétetett a városi tanácshoz. A titkári jelentés szerint az I. fokú iparhatóság kiállított 11 iparigazolványt, 6 iparos pedig jelentette iparát a mult hónapban. A trachoma beteg tanoncok és segédek ellenőrzése céljából az ipartestület instruktóit kér a városi főorvostól. Egyébb folyó ügyek elintézése után még elhatározatott, hogy a kebelbeli betegsegélyező pénztár nyugta-bélyegei a pénztáros által is ellenjegyzendők.

— **Egy temesi főszolgabíró tolonczkocsin.** Nagy ur ezen a jó türelmes magyar földön a főszolgabíró. Az orosz hetman, a török kádi sifli hozzáképest. Négylovos hintó nélkül elképzelni sem lehet. És mégis vannak szolgabírók, akiknél nem örökös a hatalom, meg az uri mód. Szomorú példája ennek egy temesmegyei főszolgabírá, aki a tolonczok közé került a napokban. Miskolczon néhány nap óta egy igen intelligens kinezésű, de rongyos cipőben járó, javakorabeli férfiü kéregetve botorkált az utcákon. Az illető előkelő család ivadéka Kálmán Imre, aki még nemrégiben főszolgabíró volt Temesmegyében. A szerencsétlen ember mértéktelen borivásnak adta magát, miert a hivatalt elvesztette, lassankint pedig egészen elzüllött. A sajnálatraméltó embert eltolonczolták illetőségi helyére, Kecskemétre. Nekünk ezen hirhez csak az a megjegyzésünk, hogy a megyére nézve tévedés van, mert nevezett sem Temesmegyében sem főszolgabíró nem volt, hanem — a mintamegyében — ki nem ismeri ezt — szolgabíróskodott.

— **Beförték a csendőrlaktanyába.** Nagy-kikindai tudósítónk írja: Az éjjel Kis-Oroszin a szociálisták betörték az ottani csendőrlaktanyába. Az őrség fegyvereit akarták ellopni, de szerencsére, az egyik csendőr felébredt, mire kiosontak a betörők. Mindjárt utánok mentek, de az eldördült lövések csak az éjjeli esendőt verték fel. A golyó nem talált. Az ellopott fegyvereket az udvaron találták. A nyomozás erőlyesen folyik. Eddig három gyanus alakot letartóztattak.

Iparkiállítás.

Munkagép és eszközkiallítás Temesvárott. Fölötte érdekesnek ígérkezik azon kiállítás, melyet a temesvári kereskedelmi és iparkamara közreműködésével a budapesti

technológiai m. kir. iparmuzeum rendez. — A Józsefvárosi Scudierliget pavillonjában f. hó 28-án ünnepélyességgel megnyitandó kiállítás a modern műhelyberendezés összes alkatelemeit van hivatva feltüntetni különös tekintettel a kézművességből kifejlesztendő középüzemek igényeire.

Villam és gőzerőre berendezett gépeknek működésben való bemutatása képesen a kielő adások is tervezetnek. Ez utóbbiakon hivatott szakférfiak a gépüzem technikai jelentősége mellett az ilyen berendezések üzleti oldalát is fogják ismertetni.

Miután a közös műhelytelepek létesítése, szóval a kisipari szövetkezés eszméje leginkább ily kiállítások révén népszerűsíthető, a temesvári kamara kerületének vidékeiről csoportos felrándulásokat óhajt szervezni, de különben is mindent el fog követni, hogy a kiállítást már külsőleg is vonzóvá tegye. Délmagyarország iparosága máris élénk érdeklődéssel viseltetik a kiállítás ügye iránt s tekintve a közreműködő faktorok buzgalmat, biztosra vehető, hogy e tárlat erkölcsi sikere nagyobb szerű iparfejlesztési akció kiindulási pontjául fog szolgálni.

Jóllehet a kiállításon eredetileg csupán a technológiai muzeum által gyakorlatilag kipróbált gépek és segédeszközök bemutatása tervezetett, — a temesvári kamara-kerületének iparát ezáltal is pártolando — azon felosztást intézi országrészünk gyárosaihoz, miszerint szakbavágó gépeikkel vagy eszközeikkel a kiállításon szintén vegyének részt és vonatkozó bejelentéseiket még folyó hó 12-ig küldjék be a kamarához.

A kiállítók térdíjat nem fizetnek, az oda és vissza szállítás költsége azonban egyedül őket terheli.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

1051 szám
vb. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbíróság 1898. évi V. 427 számú végzése következtében Dr. Marjanovics Pál ügyvéd által képviselt **Pritta G. Miléva** javára **Dragics Todor** ellen 160 frt s jár. erejéig 1898. évi június hó 17-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 391 frtra becsült butorok, zongora, falóra, lámpa, szőnyegek, varógép, üst, kád, teknő és dézsából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az pancsovai kir. járásbíróság V. 426/2 1898. sz. végzése folytán 160 frt tőkekövetelés, eddig összesen 31 frt 15 kóban bíróság már megállapított és 4 frt 95 kr. árverés kitűzési költségei erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközzésére 1898. évi **augusztus hó 24-ik** napjának délutáni 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Pancsován 1898. évi augusztus hó 4 napján.

Bossán,
kir. bírósági végrehajtó.

16221 sz.
tk. 98.

Póthirdetmény.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi miszerint ifju Pap István T.-vásárhelyi lakos végrehajtónak **Tokaji Mihály** t.-vásárhelyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 380 frt s jár. iránti végrehajtási ügyben 10359/98 sz. a kibocsátott árverési hirdetményben az 1. dűlő 18 hrszám 1 hold I. oszt. szántóra egész-

ben 111 frt a 3 dűlő 40 hrszám 1 hold I. oszt. szántóra egészben 111 frt a 2 dűlő 161/76 hrszám 2 hold I. oszt. szántó felére 111 frt 50 kr a 1 dűlő 186 hrsz. 2 hold I. oszt. szántó felére 111 frt 50 kr és 4 dűlő 18 hrszám 1⁴⁰⁰ hold I. oszt. kaszálóra egészben 139 frt a 4 dűlő 18 hrszám 1⁴⁰⁰ hold I. oszt. kaszálóra egészben 139 kikiáltási árban T.-Vásárhelyen 1898. évi aug. hó 23. napjának d. e. 9. órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t. cz. 167. §-a alapján Tokai János végrehajtató érdekében 451 frt tőkekövetelés s járuléki kielégítése végett megtartatni fog.

Pancsován a kir. tkvi osztálya 1898. évi július hó 31. napján.

Jankó,
kir. trszéki bíró.

14433 sz.
tk. 98.

Póthirdetmény.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi miszerint Weinberger Mór homoliczi lakos végrehajtónak **Babics Lázár** és **Babics Lyuba** homoliczi lakos végrehajtást szenvedettek elleni 84 frt 126 frt s jár. iránti végrehajtási tási ügyében 11057/98 sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a homoliczi 1382 sz. tkvben foglalt 472 ö. i. sz. ház 400□-ól házhelyre 112 frtban 508 hrsz. 331□-ól szőlőre 106 frtban a homoliczi 1387 sz. tkvben foglalt 36 hrsz. 1063□-ól I. o. kaszálóra 160 frtban 36 hrsz. 1¹⁸⁶ hold III. o. kaszálóra 93 frtban 744 hrsz. 246□-ól szőlőre 52 frtban megállapított becsáiban 1898. évi szeptember hó 6. napjának d. e. 9. órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t.-cz. 167. §-a alapján Dr. Wellisz Vilmos végrehajtó érdekében 54 frt tőke követelése s járuléki kielégítése végett megtartatni fog. A homoliczi 1382 sz. tkvben C. 1 sorsz. a. Truics Piada javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartatik.

Pancsován a kir. tkvi osztálya 1898. július hó 11. napján.

Jankó,
kir. trszéki bíró.

11771 szám.
tkvi 1898.

Végzés árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Pardánac Darinka** szefkerini lakos javára 128 frt 09 kr tőke, 39 frt 15 kr eddigi, 14 frt 35 kr jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. §-a alapján és 156. §-a értelmében **Pardánac Zsiva** szefkerini lakos ellen a Szefkerin községben fekvő és a 489 sz. tkvben foglalt 1. dűlő 67 hrsz. 1 h. I. o. szántóra 56 frt III. dűlő 67 hrsz. 1 b. II. o. szántóra 60 frt 125 hrsz. 700□-ól III. oszt. kaszálóra 26 frt az 57 hrsz. 200□-ól szőlőre 32 frt a 32 hrsz. 400□-ól 64 frt a szefkerini tkv. 1194 sz. lapjain felvett 414 ö. i. sz. ház és 400□-ól házh. 180 frt becsárban az árverést elrendeli és azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés szefkerin községében 1898. évi **augusztus hó 22. napján d. e. 9. órákor** fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban mint a Szefkerin községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adadni.

3. Árverezni szándékozók tartóznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 5 frt 60 kr. 6 frt 2 frt 60 kr 2 frt 20 18 frt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován 1898. évi június hó 16-án.

Jankó,
kir. trszéki bíró.

15197 sz.
tk. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Lövinger Adolf** bresztováci lakos javára 20 frt tőke, ennek 1897. október hó 15. napjától járó 6% kamata 17 frt 50 kr. eddigi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-a alapján s 146 §-a értelmében **Bayer Lőrincz** bresztováci lakos ellen a Bresztovác községben fekvő és a 987 sz. tkvben foglalt 1. dűlő 61 hrsz. 1 hold I. oszt. szántóra 107 frt 2. dűlő 61 hrszám 1 hold I. oszt. szántóra 152 frt 3. dűlő 61 hrszám 1 hold I. oszt. szántóra 134 frt 2. dűlő 61 hrsz. 727□-ól III. oszt. kaszálóra 12 frt 130 hrsz. 145□-ól II. oszt. kaszálóra 6 frt 171 hrsz. 427□-ól II. oszt. kaszálóra 24 frt 231 hrsz. 300 " " " " " 15 frt 98 " 218 " " " " " 11 frt 28 " 364 " II. " " " " 14 frt 250 " 110 " kertre 10 frt hrszám nélküli 54□-ól kerte 3 frt hrsz. nélküli 114□-ól kerte 14 frt becsárban az árverést elrendeli és azt valamint megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Bresztovác községében 1898. évi **szeptember hó 2. napján d. e. 9. órákor** fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban mint a Bresztovác községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 10 frt 70 kr. 15 frt 20 kr. 13 frt 40 kr. 1 frt 20 kr. 60 kr. 2 frt 40 kr. 1 frt 50 kr. 1 frt 10 kr. 1 frt 40 kr. 1 frt 30 kr. és 1 frt 40 készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován 1898. évi július hó 18-án.

Jankó,
kir. törv. bíró.

Legjobb francia mosószer

Lessive Phénix

Phénix-mosószer,

J. PICOT, szabadalma Páris

A fehérnemű fentartására és szépítésére.
Legjobban moshatunk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért.

Clormentes!

Lessive Phénix.

Kapható: Trnovszky Józsefnél
Liptó Szent-Miklós, Klein Jakabnál
Rózsabegy.

Gyár:

Oszt. Magyar Monarchia részére Vác.

Kapható: **RADDA FRIGYES,**

Angyal gyógyszerárban.

PANC SOVÁN.

